

CUPRINS

Unitatea 1 – Cicluri de viață în lumea vie

Lecția 1 – Părinți și urmași în lumea vie	3
Lecția 2 – Principalele etape din ciclul de viață al plantelor	4
Lecția 3 – Principalele etape din ciclul de viață al animalelor	6
Recapitulare	8
Lectură suplimentară – <i>Puiul</i> , I.Al. Brătescu-Voinești	10
Evaluare	11

Unitatea 2 – Relațiile dintre viețuitoare și mediul lor de viață. Menținerea stării de sănătate a omului

Lecția 1 – Adaptări ale plantelor la condițiile de viață din diferite medii	12
Lecția 2 – Adaptări ale animalelor la condițiile de viață din diferite medii.....	14
Lecția 3 – Relațiile de hrănire dintre viețuitoare	15
Lecția 4 – Menținerea stării de sănătate a omului	17
Recapitulare	18
Lectură suplimentară – <i>Heidi</i> , după Johanna Spyri	20
Evaluare	21

Unitatea 3 – Pământul în Sistemul Solar

Lecția 1 – Soarele – sursă de căldură și lumină	22
Lecția 2 – Planetele din Sistemul nostru Solar.....	23
Lecția 3 – Mișcările Pământului.....	24
Lecția 4 – Ritmuri cotidiene și anuale ale activităților viețuitoarelor	26
Recapitulare	28
Lectură suplimentară – <i>Poveste de iarnă</i> , după Eugen Jianu	30
Evaluare	31

Unitatea 4 – Mărturii ale vieții din trecut. Influența omului asupra mediului de viață

Lecția 1 – Fosilele	32
Lecția 2 – Dispariția speciilor	34
Lecția 3 – Protejarea mediului.....	36
Recapitulare	38
Evaluare	40

Unitatea 5 – Corpuri. Proprietăți și schimbări ale caracteristicilor corpurilor

Lecția 1 – Proprietățile apei. Utilizări	41
Lecția 2 – Plutirea corpurilor în apă	43
Lecția 3 – Amestecuri și separarea amestecurilor. Dizolvarea	44
Lecția 4 – Transformări ale caracteristicilor corpurilor	45
Recapitulare	47
Lectură suplimentară – <i>Fram, ursul polar</i> , după Cezar Petrescu.....	49
Evaluare	50

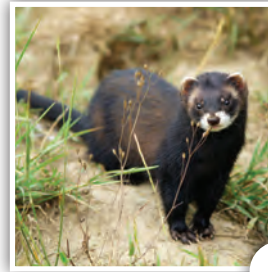
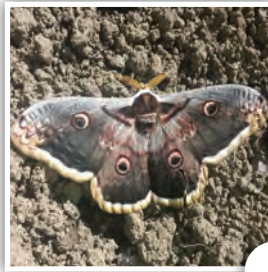
Unitatea 6 – Căldură și lumină. Curentul electric

Lecția 1 – Surse de lumină. Vizibilitatea corpurilor. Umbra	51
Lecția 2 – Curcubeul. Culorile	53
Lecția 3 – Transferul de căldură între obiecte. Materiale conductoare și izolatoare de căldură	54
Lecția 4 – Circuitul electric simplu	56
Recapitulare	58
Lectură suplimentară – <i>Zmeul lui Franklin</i> , de Nicolae Chiorcea	60
Evaluare	61
Jurnal de lectură	62

RITMURI COTIDIENE ȘI ANUALE ALE ACTIVITĂȚII VIEȚUITOARELOR

1. Bifează imaginile viețuitoarelor care își desfășoară activitatea, în mod deosebit, în timpul nopții.

2. Explică activitatea ilustrată.

3. Prezintă modificări apărute în viața anuală a viețuitoarelor ilustrate.

4. Descrie etapele de dezvoltare ale mărului, pe parcursul unui an. Prezintă influența factorilor de mediu asupra plantelor.

---

5. Completează tabelul de mai jos, referindu-te la o plantă și un animal cunoscut.

Plantă	Modificări determinate de:		
	secetă	ger	precipitații normale

Animal	Modificări determinate de:		
	secetă	ger	precipitații normale

6. Numește și scrie activități ale omului specifice anotimpurilor indicate.

primăvara	
toamna	
iarna	
vara	

RECAPITULARE

1. Transcrie numele planetelor din Sistemul nostru Solar, având ca reper Soarele.

Mercur

Venus

Pământ

Marte

Jupiter

Saturn

Neptun

Uranus

2. Completează enunțurile, folosind cuvintele potrivite din coloana alăturată.

- Cu cât sunt mai _____ de _____, planetele primesc mai _____ căldură și lumină.
- Soarele este cea mai importantă sursă de _____ și _____ în Sistemul Solar.

lumină
Soare
puțină
căldură
depărtate

3. Alcătuieste enunțuri din care să reiasă importanța Soarelui pentru:

a) florile de primăvară;

b) coacerea fructelor;

c) activitatea oamenilor.

4. Realizează corespondența dintre enunțurile de pe etichete.

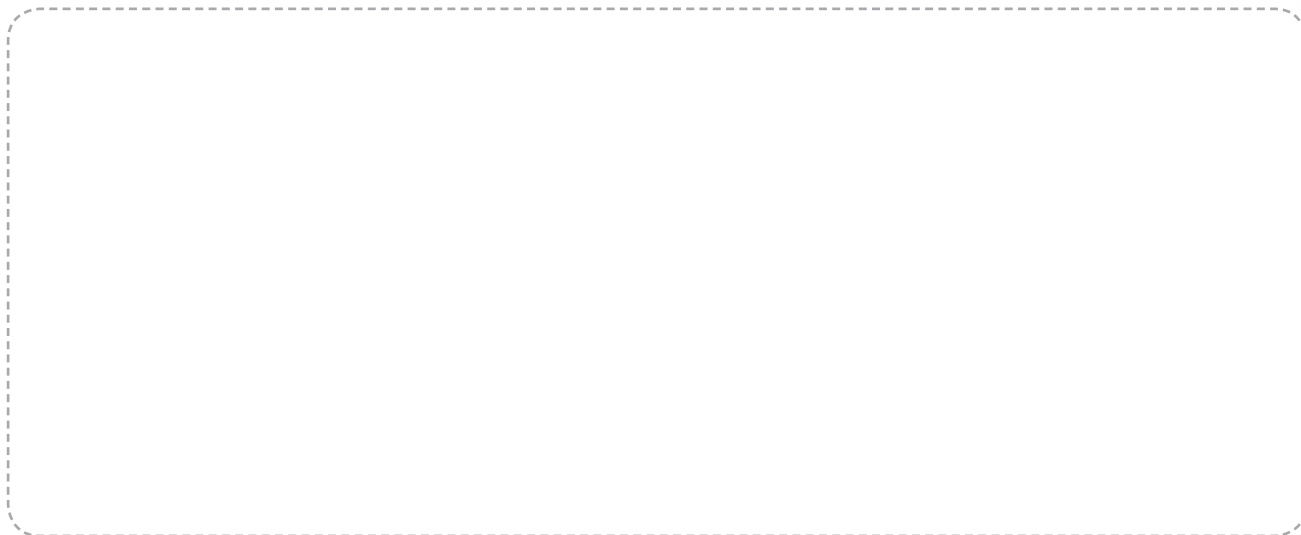
O zi are 24 de ore.

Mișcarea de rotație
a Pământului.

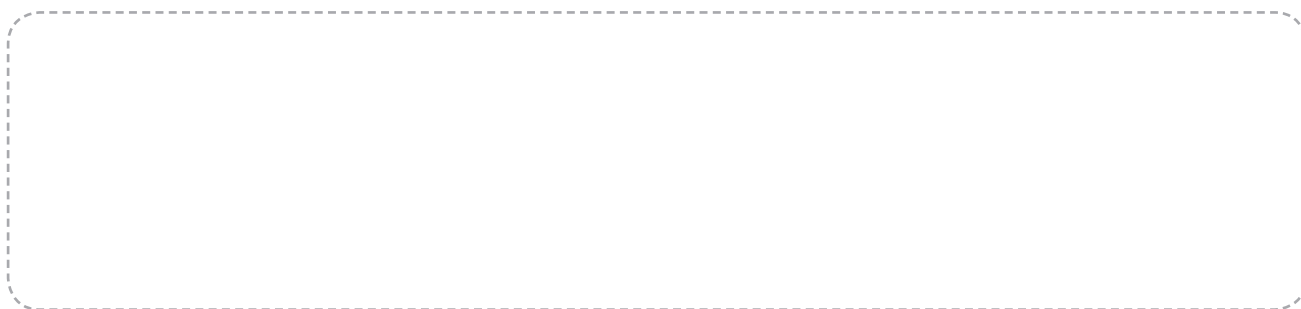
Mișcarea de revoluție
a Pământului.

Un an are patru
anotimpuri.

5. Desenează schema Sistemului nostru Solar.

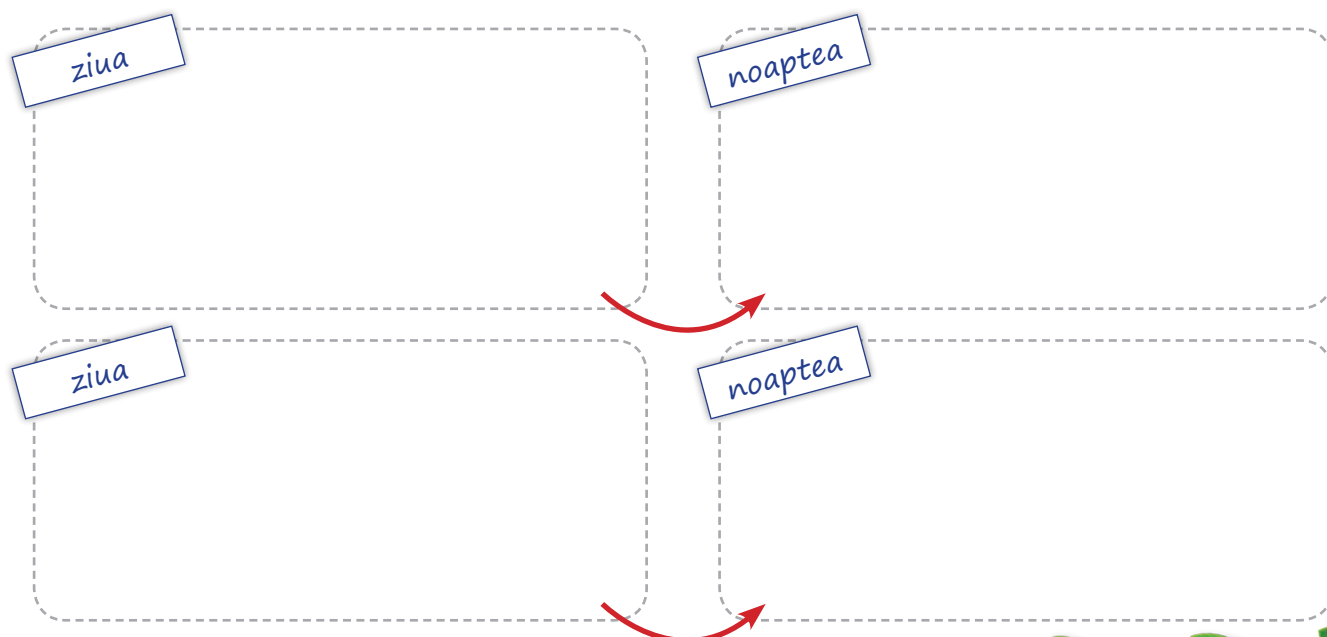

6. Redă printr-un desen mișcarea de revoluție a Pământului.

7. Prezintă aspecte din activitatea unor animale în diferite momente ale zilei.

ziua	noaptea
ziua	noaptea

Poveste de iarnă

după Eugen Jianu

Trosnesc stejarii cei mari în pala frigului. Izvorul și-a pitit cum a putut undele sub matca străvezie de ghețuș, contenindu-și poveștile. Troienele au zăvorât potecile și omături înalte au acoperit poienele.

– Prin grele încercări le mai e dat să treacă viețuitoarelor pădurii. Ca să scape de năpaste, neamurile de păsări cântătoare au plecat, odată cu rândunelele și cu berzele, către meleaguri mai calde, de unde au să se-ntoarcă abia la primăvară. Sticleții cei colorați și scatii cei gureși s-au tras mai către sate unde, oricum, le e mai bine. Au rămas statornice doar coțofenele, gaițele, fazanii. Numai că nici unele nu mai vădesc voioșia lor de astă-vară, fiindcă, de, pe toate le încearcă grijile agonisitului demâncării celei de toate zilele. Baremi despre gaițe, ce să vă mai spun, parcă și-au pierdut cu totul limbuțenia lor cea bine știută. Iacă așa, parcă zboară de ici-colo, cercându-și aripile, ca să vadă dacă nu cumva le-or fi degerat! Nu-i deloc ușor pe o vreme ca asta să găsești o grăunță cât de mică; despre viermuși și găze nici nu mai vorbesc!

Aici moș Vuia ne-a arătat pe fereastră vrăbiile care stăteau posace și zgribulite pe gardul școlii, așteptând să le punem în hrănitorile pe care le meșterisem de cu toamnă tainul lor de firimituri.

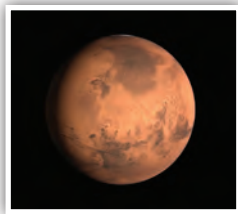
– Despre celălalte făpturi, ce să vă mai spun? Jupânul bursuc s-a tras către cotlonul cel mai adânc al vizuinii, pe care a avut grijă să și-o sape într-un hat mai ferit de-al pădurii și până în primăvară are să doarmă dus. [...]

Veverița, numai către amiază, când, cât de cât, încălzește soarele, iese afară din scorbura în care și-a aciuat cuibul și se pornește să-și caute cămările prin care și-a ascuns proviziile de nuci, alune și te miri ce alte bunătăți de ale ei, puse acolo la păstrare pentru vremuri de restriște ca astea. Vulpoiul cel cu coada lungă și roșie ca focul a luat calea furțișagurilor de prin cotețele satului, până ce își va lăsa blana zălog. Ei, mai greu o duc căprioarele, iepurii. Mai rod ei ceva muguri ori scoarță de lăstari, mai scurmă cu labele căutând sub stratul gros de nea ceva smocuri din iarba și fânaturile verii ori ale toamnei. Și, Doamne, greu o mai duc.

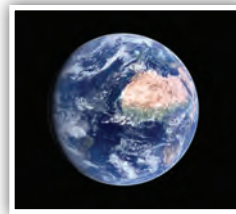

EVALUARE

1. Scrie denumirile planetelor.

2. Precizează trei factori de mediu indispensabili vieții de pe planeta Terra.

3. Alcătuieste enunțuri în care să folosești termenii dați.

Terra

Mișcarea de rotație

Mișcarea de revoluție

4. Răspunde la întrebări.

a) De ce hibernează unele animale?

b) De ce încolțesc semințele plantelor?

c) De ce au nevoie viețuitoarele de perioada de somn?

5. Dă exemple de trei animale care hibernează.

FB	B	S
•		
•	•	
•	•	•
•		
•	•	
•	•	•
•		
•	•	
•	•	•
•		
•	•	
•	•	•